

SODBA ZUPANC ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 1411/02)

SODBA

V STRASBOURGU

13. julija 2006

Sodba bo postala dokončna v skladu z določbami 2. odstavka 44. člena Konvencije. Lahko je predmet tehničnih popravkov.

V zadevi Zupanc proti Republiki Sloveniji

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretji oddelek) na seji senata v sestavi:

g. J. Hedigan, predsednik,

g. B.M. Zupančič,

g. L. Caflisch,

g. V. Zagrebelsky,

g. E. Myjer,

g. David Thór Björgvinsson,

ga. I. Ziemele, sodniki,

in g. V. Berger, sodni tajnik oddelka,

po obravnavi na nejavni seji dne 22. junija 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 1411/02), ki jo je na podlagi 34. člena Konvencije za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin («Konvencija») dne 1. decembra 2001 proti Republiki Sloveniji vložila njena državljanka, ga. Urška Zupanc («pritožnica»).

2. Pritožnico so zastopali odvetniki pisarne Verstovšek. Slovensko vlado («vlada») je zastopal njen zastopnik g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnica je na podlagi 1. odstavka 6. člena Konvencije zatrjevala, da je trajanje postopkov pred domačimi sodišči, v katerih je bila udeležena kot stranka, predolgo. Vsebina njene pritožbe se je nanašala tudi na pomanjkanje učinkovitega notranjega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Sodišče je dne 11. junija 2004 odločilo, da o pritožbi glede trajanja postopka in s tem povezanim pomanjkanjem pravnega sredstva obvesti vlado. Na podlagi 3.

odstavka 29. člena je odločilo, da bo hkrati odločalo o sprejemljivosti in vsebini zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnica je rojena leta 1975 in prebiva v Celju.
6. Dejstva v zadevi, kot sta jih navedli stranki, je mogoče povzeti v naslednjih točkah.
7. Dne 23. aprila 1994 se je pritožnica poškodovala v prometni nesreči.
8. Dne 22. aprila 1997 je pritožnica prek svojih odvetnikov pred Okrožnim sodiščem v Celju zoper zavarovalnico sprožila spor za nadomestilo škode v višini 519.206 tolarjev (SIT) in predlagala, da se jo oprosti plačila stroškov.
9. Dne 16. marca in 30. septembra 1998 kot tudi 22. januarja 1999 je pritožnica sodišču predlagala, naj opravi narok.
10. Dne 14. maja 1999 je sodišče opravilo narok.
11. Dne 6. januarja 2000 je pritožnica sodišču predlagala, naj opravi narok.
12. Dne 30. maja in 19. septembra 2000 je sodišče opravilo naroka. Odločilo se je imenovati izvedenca za prometne predpise.
13. Dne 20. novembra 2000 je pritožnica sodišču predlagala, naj imenuje omenjenega izvedenca.
14. Dne 23. novembra 2000 je bil imenovan izvedenec za prometne predpise.
15. Dne 6. novembra 2001 je izvedenec predložil svoje mnenje.
16. Dne 3. junija 2002 je bil opravljen narok. Sodišče se je odločilo imenovati drugega izvedenca medicinske stroke. Slednji je svoje mnenje predložil dne 31. marca 2003.
17. Med postopkom je pritožnica predložila več kot deset pripravljalnih vlog.
18. Dne 23. septembra 2003 je po opravljenem naroku sodišče razglasilo sodbo, v kateri je delno ugodilo pritožničinemu zahtevku. Sodba ji je bila vročena dne 15. oktobra 2003.
19. Dne 22. oktobra 2003 je pritožnica vložila pritožbo.
20. Dne 25. maja 2004 je višje sodišče sprejelo odločitev v tej zadevi.
21. Omenjena odločitev je bila pritožnici vročena dne 24. junija 2004.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV 1. ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

22. Pritožnica se je pritožila zaradi predolgega trajanja postopka. Sklicevala se je na 1. odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih (...) v razumnem roku odloča (...) sodišče.»

2322. Vsebina njene pritožbe se je nanašala tudi na neučinkovitost pravnih sredstev, ki so v Sloveniji na voljo v zvezi s predolгим trajanjem sodnih postopkov. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti. »

A. Sprejemljivost

24. Vlada se je sklicevala na neizčrpanje domačih pravnih sredstev.

25. Pritožnica je temu ugovarjala z navedbo, da pravna sredstva, ki jih je imela na voljo, niso bila učinkovita.

26. Sodišče ugotavlja, da je ta pritožba podobna zadevama Belinger in Lukenda (Belinger proti Sloveniji (odl.), št. 42320/98, z dne 2. oktobra 2001, in Lukenda proti Sloveniji, št. 23032/02, z dne 6. oktobra 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo vladin ugovor neizčrpanja domačih pravnih sredstev, saj je ocenilo, da sredstva, ki so jih imeli pritožniki na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče ponovno poudarja, da je v sodbi v zadevi Lukenda proti Sloveniji ugotovilo, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje ter pomanjkljive učinkovitosti v delovanju sodnega sistema.

27. V tej zadevi Sodišče meni, da vlada ni predložila nobenega prepričljivega dokaza, na podlagi katerega bi bilo mogoče razlikovati med obravnavano in predhodnimi zadevami in tako odstopiti od ustaljene sodne prakse.

28. Zato Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu 3. odstavka 35. člena Konvencije. Poleg tega je ni mogoče razglasiti za nesprejemljivo na nobeni drugi podlagi. Pritožba se torej sprejme v obravnavo.

B. Vsebina

1. Prvi odstavek 6. člena Konvencije

29. Doba, ki jo je treba upoštevati, je pričela teči 22. aprila 1997, na dan, ko je pritožnica sprožila postopek pred Okrožnim sodiščem v Celju, zaključila pa se je 24. junija 2004, na dan, ko ji bila pritožnici vročena odločitev višjega sodišča.

Postopek na dveh sodnih instancah je tako trajal dlje kot sedem let in dva meseca.

30. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka presojati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in pristojnih organov ter pomena, ki ga ima zadeva za pritožnika (glej, med drugim, sodbo v zadevi Frydlender proti Franciji, [VS], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

31. Po obravnavi celote predloženega gradiva in ob upoštevanju svoje sodne

prakse s tega področja Sodišče ocenjuje, da je trajanje sodnih postopkov, zlasti pred sodiščem prve stopnje, v obravnavani zadevi predolgo in ne izpolnjuje zahteve po «razumnem roku».

Glede na navedeno je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije.

2. 13. člen Konvencije

32. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovita pravna sredstva pred domačimi oblastmi, s katerimi je mogoče uveljavljati kršitve zahteve po sojenju v razumnem roku iz 1. odstavka 6. člena (glej sodbo v zadevi Kudła proti Poljski [VS], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče poudarja, da je že v predhodnih zadevah (glej zgoraj navedeno sodbo v zadevi Lukenda) zavrnilo vladine ugovore in navedbe, tudi v tej zadevi pa ni našlo razlogov, ki bi vodili k drugačnim zaključkom.

33. Zato Sodišče ocenjuje, da je v tej zadevi prišlo do kršitve 13. člena, saj pritožnici v domačem pravnem redu ni bilo na voljo nobeno pravno sredstvo, s pomočjo katerega bi lahko uveljavljala kršitve pravice, da se o njeni zadevi odloči v razumnem roku v smislu 1. odstavka 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

34. Člen 41 Konvencije se glasi:

«Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.»

A. Škoda

35. Pritožnica je zahtevala 8.000 evrov (EUR) iz naslova nepremoženjske škode.

36. Vlada je njenemu zahtevku oporekala.

37. Sodišče ocenjuje, da je pritožnica zagotovo utrpela določeno nepremoženjsko škodo. V skladu z načelom pravičnosti se ji zato iz tega naslova prisodi 4.800 EUR.

B. Stroški

38. Pritožnica je prav tako zahtevala 1.186 EUR za stroške, ki jih je imela v postopku pred Sodiščem.

39. Vlada je menila, da je njen zahtev pretiran.

40. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnica upravičena do povračila stroškov le v obsegu, v kakršnem je dokazano, da so dejansko nastali, bili nujni ter njihova višina razumna. Sodišče tudi poudarja, da so pritožničini odvetniki, ki so zastopali tudi g. Lukendo v zgoraj navedeni zadevi Lukenda, predložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar zadeva dejansko stanje, po vsebini enake kot obravnavana

zadeva. Sodišče zato ob upoštevanju predloženih podatkov in zgoraj navedenih meril v obravnavani zadevi ocenjuje, da je za postopek pred Sodiščem v obravnavani zadevi pritožnici razumno prisoditi znesek 1.000 EUR.

C. Zamudne obresti

41. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, povišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. ugotavlja, da je pritožba sprejemljiva,
2. razsoja, da je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije,
3. razsoja, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije,
4. razsoja
 - a) da mora tožena država pritožnici v treh mesecih od dne, ko postane ta sodba dokončna, v skladu z 2. odstavkom 44. člena Konvencije plačati 4.800 EUR (štiritisoč osemsto evrov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč evrov) za stroške, poleg tega pa tudi vsoto, ki bi jo bilo treba morebiti poravnati iz naslova davkov,
 - b) da se od izteka treh mesecev pa do poplačila na navedene zneske obračunava linearna obrestna mera po stopnji, enaki veljavni mejni obrestni meri Evropske centralne banke za to obdobje, čemur se prištejejo tri odstotne točke.
5. zavrača preostale zahteve iz naslova pravičnega zadoščenja.

Sodba se izda v francoskem jeziku, pisna obvestila na podlagi 2. in 3. odstavka 77. člena Poslovnika se pošljejo dne 13. julija 2006.

Vincent Berger John Hedigan

Sodni tajnik Predsednik